

شركة
المراكز الجماهيرية
انسان - جمهور - مجتمع

החברה
למתניסים
אדם - קהילה - חברה

אגף קהילה, המחלקה לזהויות

ט"ו בשבט

סדר ארבע העונות

כמנהג קהילות המתנ"סים

יעקב מצוד

קישורים מוזיקליים להפעלה בסלולרי

לצפייה ולהאזנה

הנגשה לבעלי לקות ראייה

שבט תשפ"א | לשימוש פנימי

ט"ו בשבט במתנ"סים

תושבים יקרים,

בכל אחד ממועדי השנה, אנו מתכנסים במרכז הקהילתי ומציינים את האירועים בטקסים וחגיגות, מופעים, שירה, מחול וכיבוד קל. זוהי ההזדמנות שלנו להגברת הקהילתיות, לחגיגה רב-תרבותית, וליצירה וחיזוק קשרים חברתיים. רשת המתנ"סים במעלות תרשיחא והחברה למתנ"סים מתאמצות לתרום את חלקן להגברת הסובלנות ולהעצמת הלכידות החברתית.

ט"ו בשבט מזמן לנו מרחב יצירתיות עצום ויכולת לעצב את מתכונת החג לפי הזהות של כל אחת מהקהילות. החג אהוב ומקובל על הרוב המוחלט של יהודי ארץ ישראל וקהילות המתנ"סים. במשך שנים נהגנו לקיים סדרי ט"ו בשבט במרכז הקהילתי בעיר. לאור מגבלות נגיף הקורונה, נחגוג הפעם רק במסגרת המשפחה ונשתף משפחות אחרות באמצעות הרשת.

בעזרת החברה למתנ"סים הפקנו את החוברת שבידיכם, כדי לאפשר חגיגה משמעותית במשפחה, באמצעות הרשת, הטלפון או חוברת מודפסת, גם כאשר אנו בסגר. חוברת דיגיטלית זאת מציעה מתכונות למבקשים להעצים את חוויית החג.

נאחל לכל תושבי מעלות תרשיחא ט"ו בשבט שמח, בתקווה לימים בריאים ושניפגש בקרוב במרכזים הקהילתיים.

בברכת חג שמח,

יוסי פרנקו, יו"ר | מרינה רוזנר, מנכ"ל
רשת המתנ"סים מעלות תרשיחא

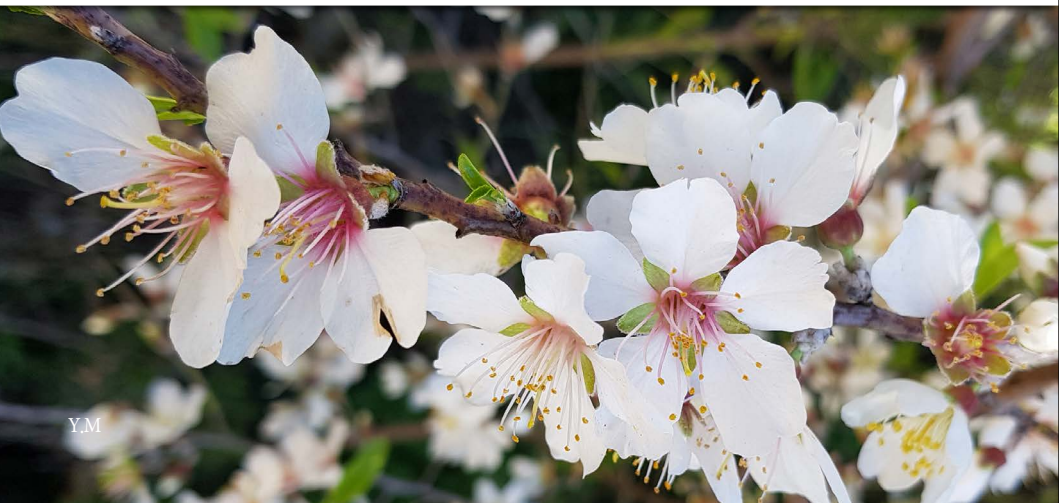

Y.M

התחדש חג והתחזק מנהג

המקרא מלמד כי ראשית האנושות כרוכה בנטיעת עצים ובשמירתם. בסיפור הבריאה נאמר: "וַיֹּשַׁע ה' אֱלֹהִים גַּן בְּעֵדן מִקֶּדֶם" (בראשית ב. ח). נח נוטע כרם, ולפי חז"ל לקח אתו לתיבה "זמורות לנטיעות יחורים לתאנים גרופית לזיתים" (ב"ר לא יד). אברהם נוטע אשל בבאר שבע (בראשית כא לג). בני ישראל מצווים "וְכִי תֵבְאוּ אֶל הָאָרֶץ וְנִטְעַתֶם כָּל עֵץ מֵאֲכָל" (ויקרא יט נג), ומוזהרים "כִּי תִצְרֹךְ אֶל עֵיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ לְתַפְשָׁהּ לֹא תִשְׁחִית אֶת עֵצָהּ לְנִדְחָהּ עָלֶיהָ גֵרְזֵן" (דברים כ יט). התורה מורה לנו לשמור על הסביבה וט"ו בשבט הוא תזכורת לחובה הזאת. בימי חז"ל נזכר ט"ו בשבט לראשונה במשנה "ראש השנה לאילן" (ר"ה א א). הוא מבדיל בין שנה אחת לחברתה לעניין תרומות ומעשרות: "עד כאן הן [האילנות] חיון ממי השנה שעברה ומכאן והילך הן חיון ממי השנה הבאה" (ירושלמי, ר"ה א ב). תבחין נוסף הוא בצבוח הפרי, "אילן שחנטו פירותיו קודם חמשה עשר בשבט מתעשר לשנה שעברה, אחר חמשה עשר בשבט מתעשר לשנה הבאה" (בבלי, ר"ה טו ע"ב). רבן בן יוחנן בן זכאי הורה להקדים את מצוות הנטיעה להקבלת פני המשיח (אדר"נ ג"ב לא).

החל מימי הביניים המאוחרים נתפס יום ט"ו בשבט כהזדמנות לבטא את הגעגועים של העם הגולה אל ארצו מולדתו. חכמי הקבלה מזכירים אותו בספר "חמדת ימים" ובקונטרס "פרי עץ הדר". הם נהגו לאכול שלושים מיני פירות, תוך ברכות, תפילות ולימוד. לפרקים שתו ארבע כוסות יין, שצבעו היה משתנה מכוס לכוס, בהתאם לארבע עונות השנה. בעליות הציוניות הגדולות נתפסו הנטיעות כסמל לאחיזה מחודשת של העם בארצו. הסתדרות המורים הכריזה בתרס"ח 1908 על יום הנטיעות וייסדה מסורת חדשה בישראל. מאז נעשה החג לאחד הסמלים של הציונות וכנסת ישראל נוסדה בט"ו בשבט תש"ט 14.2.49. בעשורים האחרונים נוסף לתכני היום ערך שימור הסביבה, מה שמלמד שהחג מתחדש והולך.

ראש השנה לאילן שמיירת הסביבה

אַרְבָּעָה רֵאשֵׁי שָׁנִים הֵם: בְּאַחַד בְּנִיסָן, רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה לַמַּלְכִים וְלַרְגָּלִים. בְּאַחַד בְּאֵלוּל, רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה לַמַּעֲשֵׂר בְּהֵמָה... בְּאַחַד בְּתִשְׂרִי, רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה לַשָּׁנִים וְלַשְּׂמִטּוֹן וְלַזְבָּלוֹת, לַנְּטִיעָה וְלִירֻקוֹת. בְּאַחַד בְּשֶׁבֶט, רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה לְאֵילָן, כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי. בֵּית הַלֵּל אָמְרִים, בְּחֻמְשָׁה עָשָׂר בּוּ.

משנה, ראש השנה א א רצים למשנה

בְּרֵאשֵׁי הַשָּׁנָה, בְּרֵאשֵׁי הַשָּׁנָה
לִבְנוֹ עֵנָה בְּתַפְלָה נוֹשְׁפָה
שִׁיפָה וְשׁוֹנָה תְּהֵא הַשָּׁנָה
אַשֶׁר מִתְחִילָה לָהּ כְּשִׁיר

 נעמי שמר

כָּל רוּעָה וְרוּעָה יֵשׁ לוֹ גֹּאֵן מִיַּחַד
לְפִי הָעֲשָׂבִים
וְלְפִי הַמָּקוֹם שֶׁהוּא רוּעָה שָׁם...
וְלְפִי הָעֲשָׂבִים וְהַמָּקוֹם שֶׁרוּעָה שָׁם
כִּן יֵשׁ לוֹ גֹּאֵן

כִּי כָל עֵשֶׂב וְעֵשֶׂב יֵשׁ לוֹ שִׁירָה...
וּמְשִׁירַת הָעֲשָׂבִים נַעֲשֶׂה גֹּאֵן שֶׁל הָרוּעָה

ר נתמן מברסלב שולי תנ"ך

חג לנטיעות ומועד לציונות

וְכִי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ וְנִטְעַתֶּם כָּל עֵץ מֵאֲכָל (ויקרא יט ג). אָמַר לָהֶם הַקַּב"ה לְיִשְׂרָאֵל:
אֵף עַל פִּי, שֶׁתִּמְצְאוּ אוֹתָהּ מְלָאָה כָּל טוֹב, לֹא תֵאמְרוּ נִשְׁבַּח וְלֹא נִשְׁעַ. אֲלֹא הוּוּ זְהִירוֹן
בְּנִטְיֵעוֹת, שֶׁנִּיאָמַר וְנִטְעַתֶּם כָּל עֵץ מֵאֲכָל, כְּשֶׁם שֶׁנִּכְנַסְתֶּם וּמִצְאֶתֶם נְטִיעוֹת, שֶׁנִּטְעוּ
אַחֲרֵי, אֵף אַתֶּם הָיוּ נוֹטְעִים לְבְנֵיכֶם. (תנחומא, קדושים ח) אנסמבל ימא

רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי אוֹמֵר: אִם הָיְתָה נְטִיעָה בְּתוֹךְ יְדֵךְ וַיֵּאמְרוּ לָךְ: "הֲרֵי מְשִׁיחַ בָּא",
נִשְׁעַ אֶת הַנְּטִיעָה וְאַחֵר כִּךָ צֵא וְהַקְבִּילֵהוּ. (אבות דרבי נתן נו"ב לא)

שָׁלוֹם לָךְ אָרֶץ נְהַדְרַת
עֲבָדֶךָ הִדֵּל נוֹשֵׂא לָךְ שִׁיר מְזֻמּוֹר
גַּם אִם לְעֵתִים נוֹדֵד אֲנִי עַל דְּרָךְ
מָה טוֹב לְדָדֵךְ אֵךְ טוֹב יוֹתֵר לַחֲזֹר

אילן גולדהירש שייגעצ

כָּךְ הוֹלְכִים הַשּׁוֹתִלִים
רֵן בְּלֵב וְאֵת בֵּיד
מִן הָעִיר וּמִן הַכֶּפֶר
מִן הָעֵמֶק, מִן הָהָר
בְּט"וּ בְּשֶׁבֶט

יצחק שנהר רינת וחברים

בַּפֶּה נִתְבָּרָךְ?

יְהִי רָצוֹן, שְׂבַעֲבוֹר עֲרִיכַת סֵדֶר זֶה
בְּזִכְרוֹתָן שֶׁל אַרְבַּע כּוֹסוֹת
וּבְסִגְלוֹתֵם שֶׁל פְּרוֹת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל
וְזָכָה לְהִגְשַׁמַּת כָּל עֲרִכְנוּ
שֶׁכֵּל אִשָּׁה וְאִישׁ, שֶׁכֵּל עֵץ וְאִילָן
יִתְנוּ אֶת פְּרִיָם הַמֵּיחָד לָהֶם בְּקֹהֵלָה וּבְטַבַּע
לְאַהֲבָה וּלְהַנָּאָה מֵאֵילָנוֹת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל
שֶׁתִּתְחַדֵּשׁ עֲלֵינוּ שְׁנַת-אֵילָן טוֹבָה
וְשׁוֹפְצַת בְּרָכָה עַד בְּלוֹי דָּי. אָמֵן

העורך

אֲדָ יִרְגֵן עֵץ הַיְעָרִים לִפְנֵי אֵל אֲדִיר אֲדִירִים
יַעִיר זְמִירוֹת וְשִׁירִים אֲשִׁיר שִׁיר חֲדָשׁ
יִתְפָּאֵר אֵל חֵי צִירוֹנוּ וְהַשְׁמֹו יִתְקַדֵּשׁ
בְּרוּךְ אֵל שׁוֹכֵן עֲרֻבוֹת הַבוּרָא וְנִפְשׁוֹת רַבּוֹת
וּבְרָא אֵילָנוֹת טוֹבוֹת אֲשִׁיר שִׁיר חֲדָשׁ
יִתְפָּאֵר אֵל חֵי צִירוֹנוּ וְהַשְׁמֹו יִתְקַדֵּשׁ

ר' יוסף חיים הַבוֹמְלֵטִישׁ

עַל רֵאשִׁינוּ שׁוֹב נוֹשְׁרוֹת טְפוֹת שֶׁל גֶּשֶׁם
רוּחַ סֶתֶו עָלֵי זָהָב בְּכָל פְּזָרָה
שׁוֹב וּמִתְּיוֹן לְשִׁמְשׁ, נְצַפֶּה וְחָכְהָ שׁ...
בְּאֵבִיב הַיָּא תִּשׁוֹב בְּחֲזָרָה

אבי קורן הַנַּח"ל

שַׁעַר הַסְּתִיּוֹ

מקדשים את החג על גביע יין לבן.

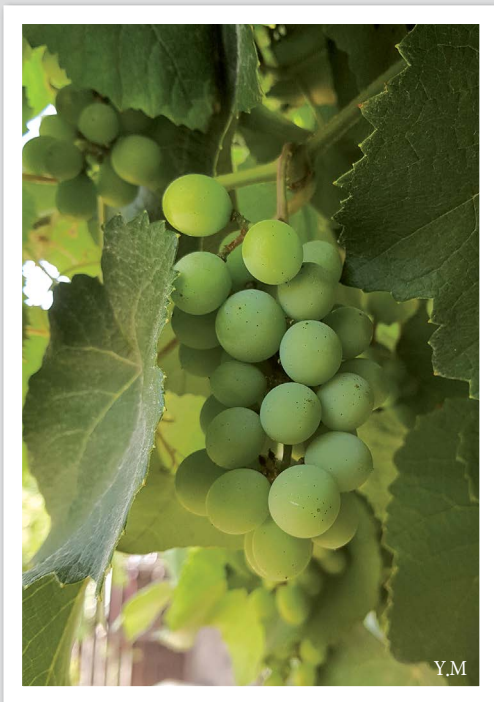
היין הלבן מסמל את עונת הסתו, רוחות מלטפות מקדימות את החורף הסוער, החמה מאחרת לזרח ונחפזת לשקע, השמים מתנפסים בצבים נהים, עלי השלכת נושאים לארץ, ממטרים מגיחים לפרקים והטבע מבקש להתנמנם.

נקדיש את הכוס הראשונה להתחדשות עם ישראל בארץ ישראל, להגשמת החלום הציוני ולעצמאות מדינת ישראל, כה לחי!

הגני מוכן/נה ומזמן/נה, לקדש חג על כוס יין ראשונה מארבע כוסות סדר ליל ט"ו בשבט

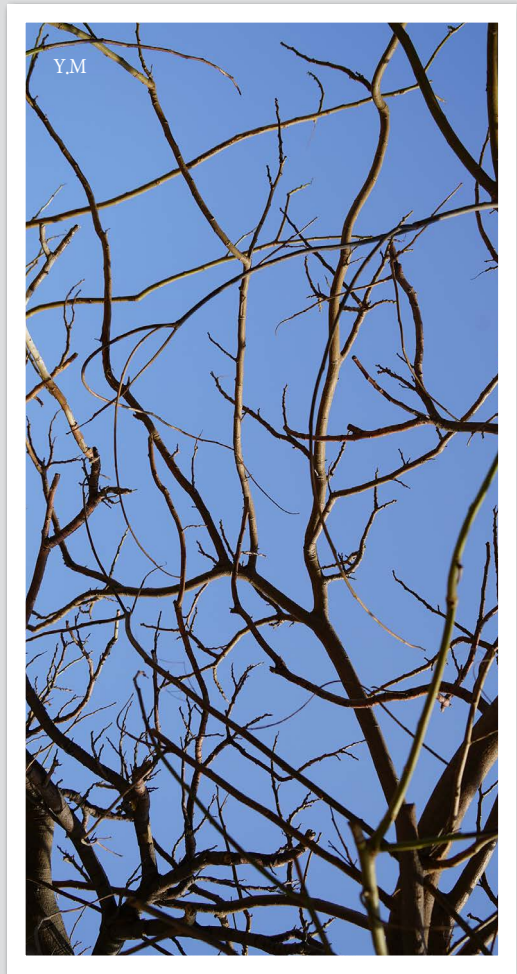
בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן

השיר יהיה לכם כליל התקדש חג ושמחת לכב כהולך כחליל לבוא כהר ה' אל צור ישראל. (ישעיה ל כט)

ברשות אל-חי, שוכן מרומים
המוציא מן הארץ פרות וצמיחים
וברשות מורותי ורבותי המסכים
העושים יום חג לאילנות הטובים
ונשא כוס ברכה ברוך ובשירים
ונקדש בשמחה את מועד הנירים
ברוך ישראל העמל בשדות ובגנים
וברוכה לו ארץ שבצת המינים
לחיים נשתה, זקנים טף ונשים
לאהבה, לשלום ולטוב המצטיים
הממלא אסמינו בר ויקבינו זנים
יתברך אל-חי, בורא פרי הגפנים

העורך רוני אישרן

עם הַסְתּוֹ חָזְרוּ הַצְּפּוּרִים
מַעֲבָר לַמַּדְבָּר, מַעֲבָר לְהָרִים
וְהוּא רָאָה אוֹתָהּ עַל הַצֶּנֶף
וְהִיא כְּתֹלֶת נוֹצָה, וְהִיא דִּקְתָּ כְּנֶפֶף
זֶה הָיָה עִם בּוֹא הַסְתּוֹ
הוּא אוֹתָהּ כָּל כֶּן אֶהֱב
הִיְתָה יָפָה כְּמוֹ בְּשׂוּרִים
כְּמוֹ בְּסִתּוֹ הַצְּפּוּרִים

יורם טהר לב 🇮🇱 אילנית

כָּל סִתּוֹ אֲנִי נוֹשֵׁר אֶל תּוֹךְ עֲצָמֵי
מִמֶּשׁ כְּמוֹ אֵז, בְּהֵלָה שְׂקֵטָה
הַיֶּלֶד הַחֲדָשׁ בְּכַתְּהָ...
וְיֵשׁ מְשָׁהוּ נְעִים כְּזֶה
וְיֵשׁ מְשָׁהוּ מְכַאֵיב
מְנוּסָה לֹא לְשִׁכַּח
שְׂבִסוּף מְגִיֵּעַ הָאֵבִיב

אשכול נבו 🇮🇱 דוד דאור

"לֹךְ אֶל נַמְלָה עֲצֵל, רְאֵה דְרָכֶיהָ וַחֲכָם, אֲשֶׁר אֵין לָהּ קֶצֶין שֹׁטֵר וּמַטֵּל. תִּכְוִן בְּקִיץ
לְחֻמָּה, אֲגָרָה בְּקֶצֶיר מַאֲכָלָה." (משלי ו' 10). מעשה בחרגול ובנמלה שבילו את ימי
הקיץ שלהם כל אחד בדרך. החרגול קיפץ מרגב לרגב, זלל להנאתו ונהנה מן
השמש החמימה ואילו הנמלה הייתה עמלה יומם וליל באגירת מזון ושיפור הקן
לקראת ימי החורף הזועפים. כאשר הגיעה עונת הסתיו החלו להתדלדל מקורות
המזון של החרקים שנחרדו מאימת החורף הממשמש ובא. פנה החרגול אל
הנמלה בתחינה לקבל מעט מן המזון שאגרה כל הקיץ. גערה בו הנמלה ואמרה:

מי שטרח בערב שבת, יאכל בשבת. 🇮🇱 נוסטלגיה 90

עולם העשייה

חכמי הקבלה חילקו את המציאות לארבעה עולמות, הנקראים בקיצור אבי"ע: אצילות, בריאה, יצירה ועשייה. עולם האצילות הוא מעבר לכל השגה אנושית ולכן נעסוק רק בשלושת האחרונים. לפי סדר העולמות הזה, עולם העשייה הוא הדרגה הרחנית הנמוכה ואילו האצילות היא הגבוהה ביותר. את עולם העשייה מייצגים פירות בעלי קליפה, שאת תוכם אוכלים ואת קליפתם משליכים. התוך מסמל את הטוב ואילו הקליפה את הרע. כך הופך סדר אכילת פירות ט"ו בשבט לסדרה של פעולות סמליות הבאות להעלות את החברה הישראלית במדרגות הרחניות מעולם שיש בו טוב ורע לעולם שכולו טוב. כסמל לעולם העשייה נאכל פירות בעלי קליפה כגון אגוזים, שקדים ופרי הדר.

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַעֵץ

על ר' מאיר נאמר "רימון מצא, תוכו אכל, קליפתו זרק". הרימון הוא המורה הרחני של ר' מאיר, החכם הגדול אלישע בן אבויה. למרות שחכם זה שינה את אמונתו, המשיך רבי מאיר ללמוד ממנו תורה תוך שהוא בורר לעצמו את התוכן הטוב מהקליפה הגרועה. מכאן אנו למדים שמי שמבקש ללמוד חוכמה מתברו לא צריך לבדוק מהי אמונתו, שכן נאמר "מִכָּל מַלְמְדֵי הַשֶּׁכֶלֶתִי" (תהילים קיט צט), וכן "אִיזְהוּ תָכֵם, הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם" (אבות ד א). ניתן ואף רצוי לקדם שיתוף פעולה בין אנשים בעלי אמונות ודעות שונות. (לפי רבנו בחיי, אבות ד א)

יּוֹם ט"ו נִשְׁבֵּט הַנְּהַדָּר רֵאשִׁית פְּרֵי סֻמְדָר
 לֹא תִצְמַח הָאָרֶץ דְּרָדָר כִּי אִם פְּרֵי יֵץ הַדָּר
 מִמֵּתְקִים מִרְקָחִים וּפְרוֹת הַמְּשֻׁבָּחִים
 אוֹכְלִים אוֹתָם וּשְׂמֵחִים וּמְהַלְלִים לְאֵל נְאֻדָּר

ר' מרדכי מסלטון 🖐️ דוד מנחם

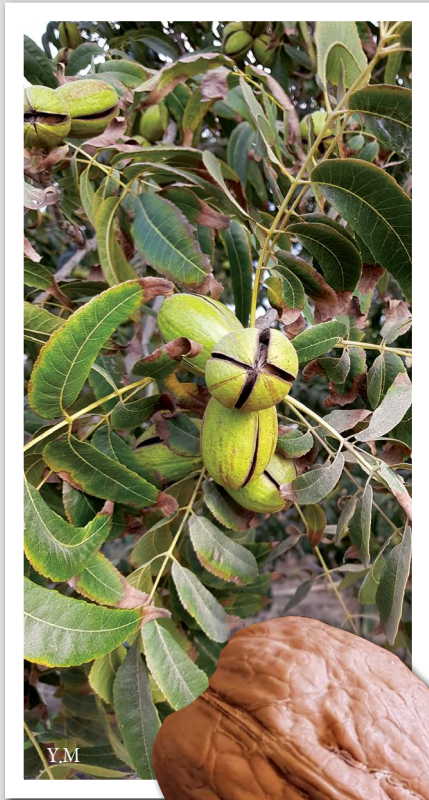

רוּחַ סִתּוֹ יַעֲלֶה
 מְיֻלָּל, חֶלְפוֹ לִי הַשָּׁנִים
 עַל מִקְלֵי אֶצְלַע וְאֶצְחָק
 יוֹד יוֹם נִתַּן לִי אֵל

יוסי מדמוני 🖐️ נתי לוי

מסורת נוספת של אכילת פירות בט"ו בשבט הולכת לפי סדר שבעת המינים שבהם נשתבחה ארץ ישראל: "אַרְצָה חֲשֵׁה וּשְׁעָרָה וְגַפְּן וְתַאֲנָה וְרִמּוֹן, אֶרֶץ זֵית שֶׁמֶן וְדָבָשׁ" (דברים ח ח). חיטה ושעורה הם מיני מאפה, גפן היא יין, תאנה היא דבלה, רימונים, שנשארו מראש השנה, זיתים כסמל לשמן ודבש תמרים.

עם ישראל נמשל לגל של אגוזים המסוגל להיות יציב כאשר כל אגוז מוצא את מקומו בתוך הגל. במידה ששולפים אגוז אחד, הגל מתמוטט ומתרגש, ועל כך נאמר: "כל הפירות יכול אדם לטול מהם מתוך השק ואין חבריהם מרגישים, בין תמרים בין תותים בין תאנים, אבל האגוז כיון שאתה נותן ידך ונוטל מהם מעט, כולם מתרעמים ומרגישים" (פסיקתא רבתי יא). אם אחד מאתנו נתון במצוקה כולנו ערבים לשלומנו ולרווחתו ולכן אנו נחפזים לצאת לעזרתו.

לְמַעַלָּה בְּהַר כְּבֹד הַשֶּׁמֶשׁ שׁוֹקֶצֶת
 וְרוּחַ שֶׁל עָרֵב פּוֹרֵץ מִן הַחַם
 סִירֵת אֶגּוֹז אֶת הַדָּרֶךְ יוֹדֵעַת
 כִּי בָּהּ הִיא הֹלֶכֶה גַם אֶתְמוֹל, גַּם שְׁלֹשׁוֹם
 לְסִירֵת אֶגּוֹז יֵשׁ קִלְפָּה קֹצֵת עֲבָה
 אֶךְ לֵב שֶׁל זָהָב וְהַמּוֹן אֶהְבָּה

ידודו ברק 📖 יאאל בשן

אֵל גִּנַּת אֶגּוֹז יִרְדְּתִי לְרֵאוֹת בְּאֲבֵי הַיַּחַל
 לְרֵאוֹת הַפְּרָחַה הַגָּפְן הַנְּצוּ הַרְמוֹנִים
 לְכֹה דוֹדִי וְצֵא הַשָּׂדֶה נְלוּנָה בְּכַפָּרִים
 וְשִׁנְיָמָה לְכַרְמִים נִרְאָה אִם פְּרָחַה הַגָּפְן
 פִּתַח הַסְּמֵדָר הַנְּצוּ הַרְמוֹנִים
 שֵׁם אֶתָּן אֶת דְּדִי לָךְ

שיר השירים 📖 קרולינה

יָמִים חוֹלְפִים וְכָבֵד הַסֵּתוֹ
 עָלִים מֵתִים יִשְׁאִיר אַחֲרָיו
 דְּמָעוֹת עוֹלוֹת וְשׁוֹב הַזְּכֵרוֹנוֹת
 אָבִיב רְחוּק וְקוֹץ שְׁחֵלֶף
 הוּא מִי יִשְׁיֵב אֶת עֵגֶב הַלִּילוֹת
 חֲמֵדֵת יָמִים אֲבָדוֹ לְשׂוֹא

יעקב שבתאי 📖 יהורם גאון

שַׁעַר הַחֹרֶף

מוֹזָגִים לָגִבִּיעַ יין שְׂרָבוֹ לֶבָן וּמַעֲוֵטוֹ אָדָם.

מַעֲט הָאָדָם שֶׁהוֹסֵפֵנוּ לַיַּיִן הַלֶּבָן מְסַמֵּל אֶת רֵאשִׁית הַתְּעוֹרֵרוֹת הַטַּבֵּעַ
בְּעִצְמוֹם שֶׁל יְמוֹת הַחֹרֶף הַקָּרִים וְהַסּוֹעֲרִים. הַלֶּבְלוֹב הַמְהַסֵּס וְהַפְּרִיחָה
הַמַּעֲדָנֶת מְעִידִים כִּי הַטַּבֵּעַ מְבַקֵּשׁ לְהַקִּיץ מִתְרַדְמֶת הַחֹרֶף הַעֲמֻקָּה
שֶׁנִּפְלָה עָלָיו, וְבְרֵאשׁ כָּלֵם עוֹמֵד סִמְלוֹ שֶׁל הַחַג, הַשָּׂקֵד.

נִקְדִּישׁ אֶת הַכּוֹס הַשְּׂנֵיָה לְהַגְבֵּרֶת הָאֲהָבָה וְהָאֲחוּוָה בַּחֲבֵרָה הַיִּשְׂרָאֵלִית,
לְהִתְעַצְמוֹת הַסּוֹבְלָנוּת וְהַכְּבוֹד לְזוֹלַת וְלַחֲזָק הַלְּכִידוֹת הַחֲבֵרָתִית, כֹּה לַחֲיִי!

הַנְּיָ מוֹבֵן/וֹה וּמְזַמֵּן/וֹה, לְשִׁתּוֹת כּוֹס יַיִן שְׂנֵיָה מֵאַרְבַּע כּוֹסוֹת סְדֵר לַיַּל ט"ו בְּשַׁבָּט

לַחֲיִים!

שֶׁלַג עַל עִירִי, כָּל הַלַּיְלָה נָח
אֶל אֲרָצוֹת הַחֵם אֲהוּבֵי הַלֶּךְ
שֶׁלַג עַל עִירִי, וְהַלַּיְלָה קָר
מֵאַרְצוֹת הַחֵם לִי יָבִיא תָמָר
שֶׁלַג עַל עִירִי, וְהַלַּיְלָה הַקָּר
מֵאַרְצוֹת הַחֵם לִי יָבִיא תָמָר

הַשָּׂקֵדְיָה פּוֹרַחַת
וְשִׁמְשׁ פֶּז זוֹרַחַת
צִפְרִים מֵרֵאשׁ כָּל גָּג
מִבְּשָׂרוֹת אֶת בּוֹא הַחַג
ט"ו בְּשַׁבָּט הַגִּיֵּעַ - חַג הָאֵילָנוֹת

יִשְׂרָאֵל דּוֹשְׁמָן 🍷 דַּפְנָה אַרְמוֹנִי

נַעֲמִי שֶׁמֶר 🍷 רַחֲמָה רֹז

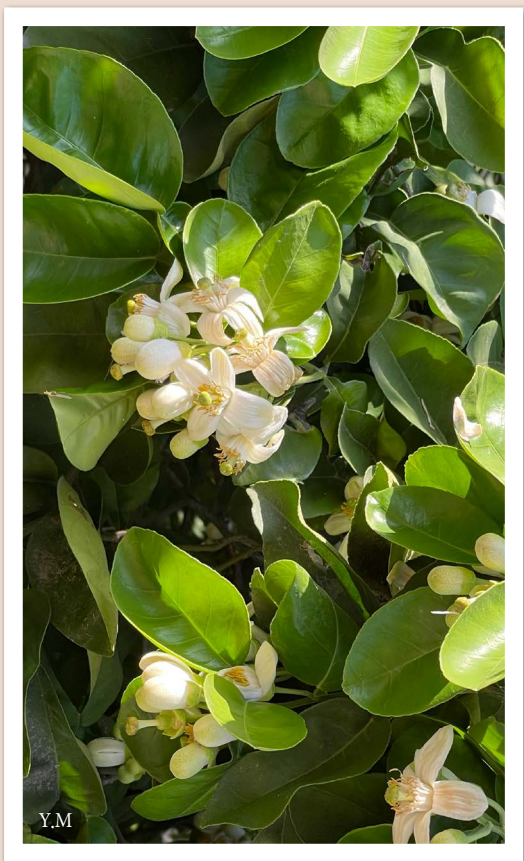
כאשר הלל הזקן, נשיא הסנהדרין, היה נער צעיר, ביקש ללמוד תורה בבית המדרש, שבו לימדו שני ענקי הדור, שמעיה ואבטליון. אך שכר הלימוד הגבוה מידי אילץ אותו לעבוד קשה ואת משכורתו חילק מחצית למחיתו ומחצית למימון שכר הלימוד. ביום שישי אחד לא היה בידו לשלם לבית המדרש ולכן אסרו עליו את הכניסה ללימודים. הלל לא ויתר על רכישת השכלה ולכן טיפס על גג בית המדרש כדי להאזין לדברי החכמים דרך חלון שבו. חורף סוער שבאותו היום הנחית כמות גדולה של שלג על הגג וכיסה את הלל התלמיד העני. למחרת, ביום השבת, כאשר האיר היום, נכנסו שמעיה ואבטליון לבית המדרש ומצאו אותו חשוך. בדקו את החלון שבתקרה וגילו לתדהמתם דמות אדם בתוכו. מיד עלו לגג ופרקו מעל הלל שלג בגובה שלוש אמות. הכניסו אותו לבית המדרש, רחצו אותו והושיבו אותו על יד המדרה שהבעירו. לאחר שהתאושש אמרו האחד לשני: למען תלמיד כזה ראוי לחלל את השבת. (לפי התלמוד יומא לה ע"ב)

עִם שֶׁלֶג צַח רֵאשׁוּ בְּעַרְפֵּל
 רֵאשׁוּ בְּעַר בְּעַל כְּרוּחַ
 וְאַנְשִׁים עָצְרוּ לְהִסְתַּכֵּל
 לְהִסְתַּכֵּל אֶל תוֹךְ תוֹכוֹ
 מָצָא בְּנִין אֲדוּל עָלָה לֶאֱג
 רָצָה לְצַלֵּל כְּמוֹ הַיָּץ
 אֲךְ מִכִּיּוֹן שָׁזָה הָיָה יוֹם חַג
 נַחַת עַל צְמִרְתּוֹ שֶׁל עֵץ

שלומי ברכה 🖐️ משינה

בְּאַרְץ אֱהָבְתִי הַשְּׂקֵד פּוֹרַח
 בְּאַרְץ אֱהָבְתִי מְחִכִּים לְאוֹרַח
 שֶׁבַע עֲלָמוֹת שֶׁבַע אֲמָהוֹת
 שֶׁבַע כְּלוֹת בְּשַׁעַר
 אֲךְ מִי עֵינֵי נֶשֶׁר לוֹ וַיִּרְאֵנוּ
 וּמִי יָב חֲכָם לוֹ וַיִּכְרַעוּ
 מִי לֹא יִטְעָה מִי לֹא יִשָּׂאָה
 מִי יִפְתַּח לוֹ הַדְּלֵת

לאה אולדברג 🖐️ האופרה

Y.M

עולם היצירה

אנו עולים דרגה רחנית נוספת אל עולם היצירה, שהוא אחד מארבע עולמות קבליים הנקראים בקיצור אבי"ע. פירות המסמלים את עולם היצירה הינם אלה שאנו אוכלים את המעטה החיצוני שלהם ואילו את הגלעין שלהם זורעים או משליכים, כגון תמרים וזיתים. בפירות אלה הגלעין הוא מעין קליפה פנימית רעה, אך כמות המזון גדולה מין הקליפה ולכן הם מסמלים דרגה גבוהה יותר מעולם העשייה ועדיין נמוכה מעולם הבריאה.

"מה תמרה זו אין בה פסלת, אלא תמריה לאכילה וללביה להלל, חריות לסכה, סיבים לחבלים, סנסונים לכברה, שפעת קורות להקרות בהם את הבית, כך הם ישראל אין בהם פסלת אלא מהם בעלי מקרא מהם בעלי משנה מהם בעלי תלמוד מהם בעלי הגדה". אנו מזמנים להוסיף, למשל: מהם מתנדבים בקהלה, מהם עוזרים לזולת, מהם משכנינים שלום ומקבלים את כל האדם בסבר פנים יפות. (לפי בראשית רבה מא א)

צדיק כתמר יפרח ופרח נארוז בלבנון וישגה. (תהילים צב יג)

צל יצ תמר ואור ירח
ומגונית כנור תקסים את הלב
עולה הצליל רועד בוקצ
ממיתרים נשפך כאב

אפרים ויינשטיין 🖐️ עזיה צדוק

צצי הדקל בלב בגדד
על הפרת והחדקל, ארץ התמר
ישבו הורינו על נהרות בקל
גלות אלפים מארץ ישראל
ואתם תמיד תפלה בוערת
עוד מעט יבוא הגואל
על כנפי הנשר
ובוא לישראל, ציון וישראל

קובי רואה 🖐️

אֶשְׂתָּהּ כַּגֶּפֶן פְּרִיָּהּ בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ בְּנוֹיָה כְּשִׁתְּלִי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ. (תהילים קכח ג)
הַרְוֵאָה זֵית בְּחֵלוֹם, שֵׁם טוֹב יוֹצֵא לוֹ, שְׁנַאֲמַר "זֵית רָעַנְוּ יִפֶּה פְּרִי תֶאֱרָר קָרָא ה' שְׁמִיךְ" (ירמיה יא טז). הַרְוֵאָה שְׁמֵן זֵית בְּחֵלוֹם, יִצְפֶּה לְמֵאוֹר תּוֹרָה, שְׁנַאֲמַר "וַיִּקְחוּ אֱלֹהִים שְׁמֵן זֵית זָךְ" (שמות כז ט). (בבלי, ברכות נז ע"א)

Y.M

הַקֶּשֶׁב, הַקֶּשֶׁב
לְמִשְׁבַּח הַרוּחַ
בְּנוֹף הַזֵּיתִים
אִיזוֹ צְמִיחָה עֲנֹה
הַקֶּשֶׁב הַקֶּשֶׁב לְמִשְׁבַּח
הַתְּשֻׁמֵעַ מָה הֵם אוֹמְרִים
דְּבָרִים נְבוֹנִים וּפְשׁוּטִים
לאה גולדברג 📖 בת אלה

וְהַשְׁחֵף תָּר, לְבוֹ מוֹאֵר
בְּפִיו עֲלֶה שֶׁל זֵית
בְּשׂוֹרֵת שְׁלוֹם לְבוֹת
נַח הַרְחֵק מִן הַשִּׁית
וְהַשְׁחֵף תָּר
אַחַר עֲלֶה שֶׁל זֵית
פנינה אליוני 📖 צחי הלוי

כְּאִשֶּׁר נִפְרַד רַב נַחְמָן מֵרַב יִצְחָק בְּקִשׁ מִמֶּנּוּ לְבָרְכוּ. אָמַר לוֹ: אֲמַטֵּל לְךָ מִשָּׁל
לְמָה הַדְּבָר דּוֹמֵה, לְאָדָם שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בְּמִדְבָּר וְהָיָה רָעֵב וְיָצִיף וְצָמָא, וְצָמָא אֵילָן
שְׁפָרוֹתָיו מִתּוֹקִין וְצִלּוֹ נָאֶה וְאַמַּת הַמַּיִם עוֹבְרַת תַּחְתָּיו, אֲכָל מִפְרוֹתָיו וְשִׁתָּה מִמִּימָיו
וַיֵּשֶׁב בְּצִלּוֹ, וְכִשְׁבַּקֵשׁ לִילָה, אָמַר: "אֵילָן אֵילָן, בְּמָה אֲבָרְכְּךָ? אִם אוֹמַר לְךָ שִׁיְהוּ
פְרוֹתֶיךָ מִתּוֹקִין, הֲרִי פְרוֹתֶיךָ מִתּוֹקִין, שִׁיְהֵא צֵלְךָ נָאֶה, הֲרִי צֵלְךָ נָאֶה, שִׁתְהֵא אַמַּת
הַמַּיִם עוֹבְרַת תַּחְתָּי, הֲרִי אַמַּת הַמַּיִם עוֹבְרַת תַּחְתָּי, אֲלֵא, יְהִי רְצוֹן שְׁכָל נְטִיעוֹת
שְׁנוּטְעִין מִמֶּךָ יְהִיו כְּמוֹתֶךָ" (לפי בבלי, תענית ו ע"א) 📖 האחים פליאמן

שַׁעַר הָאֲבִיב

מוֹזָגִים לַגִּבְעָה יוֹן שְׂמַחְצִיתוֹ לְבָן וּמַחְצִיתוֹ אָדָם.

בְּכֹס הַשְּׁלִישִׁית קָיָם אֲדָמָה מְשֻׁלֵּם בְּיוֹן הַלְּבָן וְהָאָדָם וְהוּא מְסַמֵּל אֶת אַחַת מֵעֲוֹנוֹת הַשָּׁנָה הַמְרַשִּׁימוֹת בְּיִתְרָה. כָּל הַשָּׁבַע אוֹמֵר שִׁירָה, הַשְּׂדוֹת נִפְרָסִים כְּמַרְבָּדִים יְרֻקִים, הַפְּרָחִים מְבַצְבְּצִים מְכַל עֵבֶר בְּשִׁלָּל צְבָעִים וְהַצְּבָעִים לֹבֵשִׁים בְּחִזְרָה אֶת אֲדָרְתָּה הַעֲלִים שֶׁפִּשְׁטוּ בְּסֶתֶר.

נִקְדִּישׁ אֶת הַכֹּס הַשְּׁלִישִׁית לְעִידוּד הַקְּהֵלְתִּיזָה בְּיִשְׂרָאֵל, לְחֻזַּק הַחֲבֵרִיּוֹת בֵּין פְּרָטִים וְקְבוּצוֹת מְרַקֵּעַ שׁוֹנֵה וְלִבְסוֹס הָאֲמִן וְהַעֲרֹבֹת הַהֲדָדִיִּים, כֹּה לְחִי!

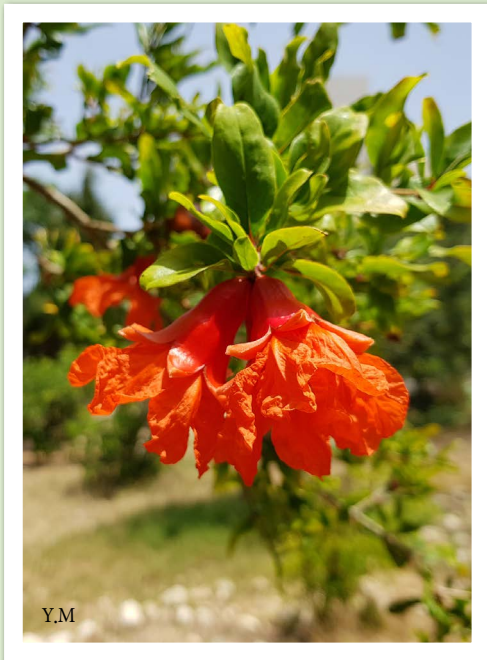
הַנְּיָ מוֹקֵן/נָה וּמְזַמֵּן/נָה, לְשִׁתּוֹת כֹּס יוֹן שְׁלִישִׁית מֵאַרְבַּע כּוֹסוֹת סֶדֶר לִיל ט"ו בְּשַׁבָּת לְחִיִּים!

תִּפְקַחוּ אֶת הַעֵינַיִם, תִּסְתַּכְּלוּ סְבִיב פֶּה וְשֵׁם וְגַמֵּר הַחֶרֶף וְנִכְנַס אֲבִיב בְּשִׁדָּה לְיַד הַדֶּרֶךְ יֵשׁ כָּבֵד דְּגִנִּיזָה אֶל תְּגִידוֹ לִי שֶׁכֵּל זֶה לֹא יִכּוֹל לְהִיֹּת אֲנָשִׁים טוֹבִים כְּאֲמֻצַּע הַדֶּרֶךְ אֲנָשִׁים טוֹבִים מְאֹד אֲנָשִׁים טוֹבִים יוֹדְעִים אֶת הַדֶּרֶךְ וְאַתֶּם אֲפֹשֵׁר לְצַעַד

נְעִמִי שֹׁמֵר 🖱️ דְּנִי כַךְ

הָאֲבִיב צָחֵק וַיֵּשׁ אֶת פִּיּוֹ אֶלְיִנוּ וַיִּלְאֵט זֶה הַיּוֹם לִי יוֹם הַלְּדוּת חֲמֻשָּׁה עֶשֶׂר בְּשַׁבָּת

נָתַן אֶלְתֵּרְמֵן 🖱️ מְרִים יַעֲקֹב

Y.M

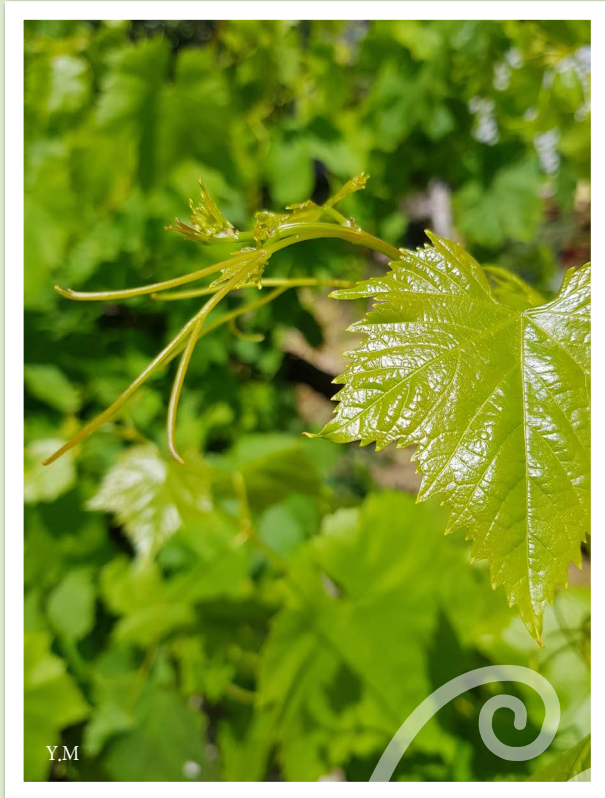
קהילות יהודי ארץ-אשור, המשמרות עד היום את הלשון הארמית המדוברת, היו נוהגות לחגוג מיד עם צאת החג, באיסרו חג פסח, יום המימונה, את חג אביב סְהַרְהָה. משפחות רבות היו יוצאות אל השדות על יד יובלי הנהרות, הפרת והחידקל, אופות לתם חדש שלאחר הפסח, שרות בלשון הארמית שירי עם ופיוטים ורוקדות לצלילי התוף והחליל, דְהוֹלָא וְזוֹרְנָא (👉 שיכאני). הן ראו בחדש ניסן ראש לחודשי השנה ולכן ברכו זה את זו בברכת רִישׁ שְׁתַּוְּןָ בְּרִיכְתָא, יהי ראש השנה שלך מבורך. פעילים חברתיים מבקשים כעת לחדש את מסורת החג יחד עם קהילת יהודי מרוקו ביום המימונה. 📖 סהרנה - מימונה

בִּין נְהַר פֶּרַת וְנְהַר חֲדַקְל
עַל-הַנְּהַר מִתְמַר דְּקַל
וּבְדַקְל, בִּין עֶפְאִיו
תִּשְׁכַּן-לָהּ דְּוִכִּיפַת זְהָב

ח.נ. ביאליק 📖 גידו גוב ושלומי שבת

וְהִיא בַּיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל
וְכֹאז הָאֲבָדִים בְּאַרְץ אֲשׁוּר
וְהַנְּדָחִים בְּאַרְץ מִצְרַיִם
וְהַשְּׁתַּחֲוּוֹ לַה' בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם

ישעיה כז יג 📖 דוד צבאח

מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ
אֵל וְעֶרֶץ בְּסוּד קְדוֹשִׁים
וְלֵאיוֹן אֲוִיִּם עֲצָמָה יִרְבֶּה
מִחֲזִיק רְפוּוֹן יְדֵי רָשִׁים
כִּי הוֹצִיא כְּתָדֵשׁ אֲכִיב
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲמוּשִׁים
הוֹדוּ לְאֵל כִּי הַחֲדָשׁ הַזֶּה
לָכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים

ר' משה חוצין
📖 משה חבושה וחברים

Y.M

עולם הבריאה

הדרגה הרחבת השלישית והגבוהה ביותר בסדר העולמות היא עולם הבריאה, שהוא אחד מארבע עולמות קבליים הנקראים בקיצור אבי"ע. כאמור, עולם האצילות, העליון על הכול, הוא בלתי מושג, ולכן אין לו פירות המסמלים אותו. הפירות המסמלים את עולם הבריאה הינם פירות הנאכלים בשלמותם. דבר אחד מהם לא נזרק ואינו מתבזבז. תאנים (דבלות), ענבים (צימוקים) וחרובים, מסמלים את השלמות שאליה אנו מצווים לחתור. התאנה, משבעת המינים שבהם נתברכה ארץ ישראל, נזכרת כבר בסיפור גן העדן.

אִיךָ יוֹדְעִים שְׁבָא אָבִיב
מִסְתַּכְּלִים סָבִיב סָבִיב
וְאִם רוֹאִים שְׁאִין עוֹד בְּךָ בְּשִׁבְלִים
וְאִם רוֹאִים שְׁנַעְלָמוּ הַמְּעִילִים
וְאִם פָּרַג וְגַם חֲרָצִית
לְכַבֹּד הַחַג קִשְׁטוּ אֶרְצִי
אֶז יוֹדְעִים, אֶז יוֹדְעִים
אֶז יוֹדְעִים, שְׁבָא אָבִיב

דתיה בן דור הופ

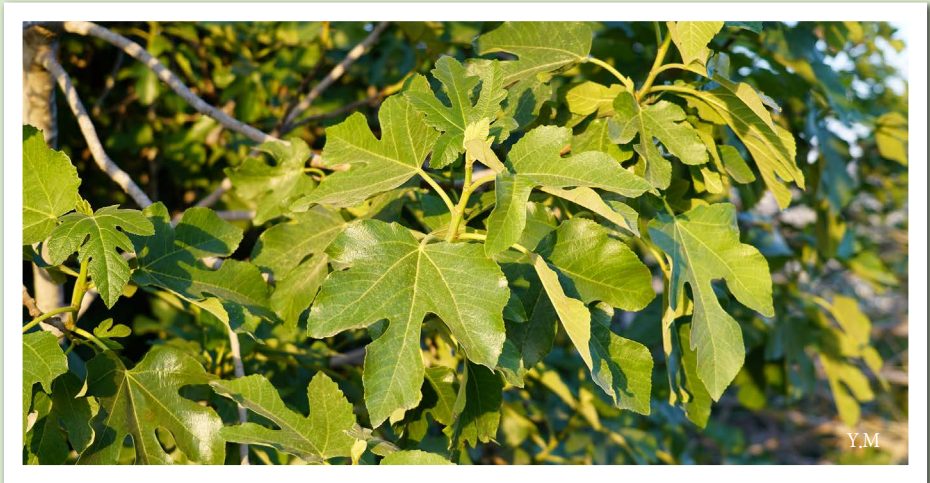
פְּרִי גִנֵּי הַגֶּהֱבָתִי
מְלוֹא הַטָּנָא רַב פְּאָר
בְּכוֹרִים פֶּה הַעֲלִיתִי
וְרֵאשִׁי עֲטַרְתִּי זָר
בֶּן אֶכֶר מִפְּרִי גִנְהוּ
תְּאֵנִים וְרִמּוֹנִים
וּבֶסֶל לוֹ עַל שִׁכְמָהוּ
תְּהַמְיִנָה זֹאג יוֹנִים

שמאל בס שיר עז

Y.M

כי הנה הסתיו עבר, הגשם חלף הלך לו. הנצנים נראו בארץ, עת הזמיר הגיע
 וקול התור נשמע בארצנו. התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח.
 (שיר השירים ב יא-יג)

למה נמשלה תורה לתאנה? שרוב האילנות, הזית והגפן והתמרה, נלקטין כאחד
 והתאנה נלקטת מעט מעט, וכך התורה, היום לומד מעט ולמחר הרבה, לפי שאינה
 מתלמדת לא בשנה ולא בשנים (תנחומא, פנחס יא). למה נמשלה תורה לתאנה?
 אלא כל הפרות יש בהם פסלות. תמרים יש בהם גרעינים, צנבים יש בהם חרצנים,
 רמונים יש בהם קליפיון, אבל תאנה כלה ופה לאכל. כך דברי תורה אין בהם פסלות
 (ילקוט שמעוני, יהושע א ב).

יש רגע קצר בין אדר לגיוסן
 שהטבע צוהל ככל פה
 הוא שופע חיים
 שכור ומבשם
 איך שיפוי יכול לרפא

יהודה פוליקר 🖱️

בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון, נטלו והחזירו על כל אילוני גן עדן ואמר
 לו: ראה מעשי כמה נאים ומשבחיו הן, וכל מה שבראתי בשבילך בראתי, תן דעתך
 שלא תקלקל ותחריב את עולמי, שאם קלקלת אין מי שיתקן אחריך. (קהלת רבה ז ט)

שער הקיץ

מוזגים לגביע יין שכלו אדם צד.

היין הסמוק שבכוס הרביעית והאחרונה מסמל את החמה האדמה, את השמש היוקדת בקיץ במלא צדה. המרבדים הירקים וצבעים זהב ושכולי השדה כורעות מעמם גרעינים. פרות הקיץ מבשילים, מלאי צעיס מתקתק וטעמם המעדן שובה כל חר.

נקדיש את הכוס הרביעית לאהבת השלום ולשלום האהבה, לדרכי נצח ולנתיבות שלום, לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה, כה לחי! הנני מוכן/נה ומזמן/נה, לשתות כוס יין רביעית מארבע כוסות סדר ליל ט"ו בשבט

לחיים

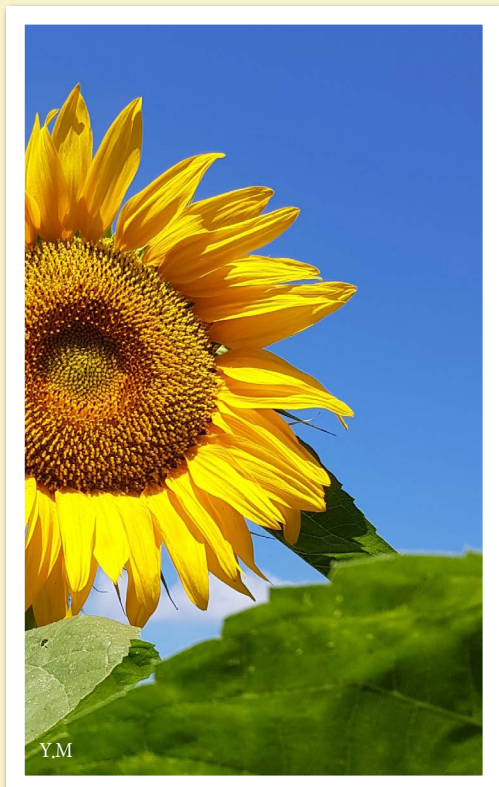
צץ הרמון נתן ריחו
בין ים-המלח לירוחו
שב, חומתי, גדודך מנדוד
שב, תמתי, דודך מדוד
אוצרות אופיר וצרי גלעד
רכב מצרים שללתי לה, בת
אלף הזמר אתלה לה מגן
מן היאור עד הירדן

יעקב אורלנד 🍷 רבקה זוהר ולירון לב

את כל פלאי הקיץ, את הקט
ואת קפיצות החרגולים
ואת קרירות הבקר, את הדבש
הזמנתי במיוחד בשבילי

לאה נאור 🍷 חוה אלברשטיין

הַלֹּחַ הַלְכוּ הָעֲצִים לְמִשְׁחַ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ, וַיֹּאמְרוּ לַדִּית: מַלְכָּה עָלֵינוּ. וַיֹּאמֶר לָהֶם הַדִּית: הַחֲדַלְתִּי אֶת דְּשָׁנִי, אֲשֶׁר בִּי יִכְבְּדוּ אֱלֹהִים וַאֲנֹשִׁים, וְהִלַּכְתִּי לְנוּעַ עַל הָעֲצִים? וַיֹּאמְרוּ הָעֲצִים לַתְּנוּבָתִי הַטּוֹבָה, וְהִלַּכְתִּי לְנוּעַ עַל הָעֲצִים? וַיֹּאמֶר לָהֶם הַתְּנוּבָה: הַחֲדַלְתִּי אֶת מִתְקִי וְאֶת תְּנוּבָתִי הַטּוֹבָה, וְהִלַּכְתִּי לְנוּעַ עַל הָעֲצִים? וַיֹּאמְרוּ הָעֲצִים לְגַפְּן: לָכִי אֶת מֶלְכִי עָלֵינוּ. וַיֹּאמֶר לָהֶם הַגַּפֵּן: הַחֲדַלְתִּי אֶת תִּירוּשֵׁי, הַמְּשַׁמַּח אֱלֹהִים וַאֲנֹשִׁים, וְהִלַּכְתִּי לְנוּעַ עַל הָעֲצִים? וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעֲצִים אֶל הָאֶשֶׁד: לָךְ אַתָּה מֶלֶךְ עָלֵינוּ. וַיֹּאמֶר הָאֶשֶׁד אֶל הָעֲצִים: אִם בְּאֵמַת אַתֶּם מְשָׁחִים אֹתִי לְמֶלֶךְ עֲלֵיכֶם, בֹּאוּ חֲסוּ בְּצִלִּי, וְאִם אִין, תֵּצֵא אִשׁ מִן הָאֶשֶׁד וְתֹאכַל אֶת אַרְצִי הַלְּבָנוֹן. (משל יותם, שופטים ט ח-טז)

בְּקִיץ הַזֶּה תִּלְבְּשִׁי לָבוֹן
 תַּחֲשָׁבִי מַחְשְׁבוֹת בְּהִירוֹת
 אוֹלֵי תִקְבְּלוּ מִכְּתַב אֶהְבֶּה
 אוֹלֵי נַעֲשֶׂה בְּחִירוֹת
 אֲנִי אֶבְחַר בָּךְ וְאֶת בִּי תִבְחַרִּי
 וְבִיחַד נִהְיֶה לְרַב
 אִם בְּקִיץ הַזֶּה תִּלְבְּשִׁי לָבוֹן
 וְתִתְפַּלְלִי לְטוֹב

נעמי שמר 🇮🇱 יגאל בשן ומרינה מקסימיליאן

מִמֶּתֶק פְּרִיֹן שֶׁל חֶרֶב
 וְטַעַם יָשָׁן וְאֶהוֹב
 זֶה שִׁיר שֶׁכָּתְבוּ וְנִטְעוּ רֵאשׁוּנִים
 כְּדֵי שְׁיִשִּׁירוּ בָּנִים
 חֶשֶׁק נְטִיעַת אֵילָנוֹת
 נוֹבֵעַ מִחֶפֶץ הַטֹּבֶת הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים

יוחאי בן אבי"ו 🇮🇱

חֶרֶב זֶה, מְשַׁעַת נְטִיעַתָּנוּ צֵד שַׁעַת גְּמֵר פְּרוֹתָיו שְׂבָעִים שָׁנָה (בבלי, בכורות ח ע"א).
 חוּנֵי הַמַּעְגָּל, הָיָה מֵהֵלֶךְ בְּדֶרֶךְ וְרָאָה אִישׁ מִבְּגַר אֶחָד, שֶׁהָיָה נוֹטֵעַ עֵץ חֶרֶב. שָׁאַל
 אֶת הָאִישׁ: מָתַי לְדַעְתָּךְ יֵתֵן הָעֵץ הַזֶּה פְּרוֹתָ? הַשִּׁיב לוֹ הָאִישׁ: לְאַחַר שְׂבָעִים שָׁנָה.
 שָׁאַל חוּנֵי אֶת הָאִישׁ: וְכִי בְּרוּר לָךְ שֶׁתְּתִיָּה עוֹד שְׂבָעִים שָׁנָה? הַשִּׁיב לוֹ הָאִישׁ: כִּי אֲשֶׁר
 בָּאתִי לְעוֹלָם, מְצֵאתִיו מְלֵא בְּעֵצֵי חֶרֶב, מִפְּנֵי שֶׁאֲבוֹתַי נִטְעוּ לְמַעַן, עֲתָה אֲנִי נוֹטֵעַ
 עֲצִים לְטוֹבֶת יְלָדֵי וְלְטוֹבֶת הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים. (לפי בבלי, תענית כג ע"א)

זמרת הארץ

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם: אִם כֵּן אֶפְּאוּ, זֹאת עָשׂוּ, קָחוּ מִזְמֶרֶת
הָאָרֶץ בְּכָלֵיכֶם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְּחָה, מֵעֵט צָרִי וּמֵעֵט דְּבִשׁ, וְנָתַתְּ
לָטוּט, בְּטָנִיּוֹם וּשְׂקָדִים (בראשית מג יא). המונח זמרה שבפסוק מתכוון למזמרה,
למספרים שבהם נעזרים לקטוף פירות. בימינו משתמשים בו גם לעניין השירה.
כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה (דברים כ יט). וְהָיָה כִּי־עָץ שֶׁתּוֹל עַל פְּלָגֵי מַיִם אֲשֶׁר פְּרִיּוֹ יִתֵּן
בְּעֵתוֹ וְיִצְלָהוּ לֹא יִבּוֹל וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה וְיִצְלִית. (תהילים א ג) **איציק קלה**

בואי, נרוץ לשדות, נמים ופתחו
ונשם אור לנוע, לנוע נוע
בואי, עכשו זה קורה זה לא במקרה
ששדה מתגלה והאור מתבהר והשקט אובר

נרקיס 🖱️

בן אדם נעץ שתול על מים
שרש מבקש
בן אדם נסוה מול השמים
בו באצרת אש

יעקלה רוטבליט

עמיר בניון, שולי רנד ועקיבא 🖱️

שרשים דרכי אבות
שרשים כל השבטים
כל שירי דוד עכשו הם שרשים
שרשי מנשלי שלמה
שרשי בנביאים
שרשי בירושתלים גם הרים

אברהם לוי 🖱️ **ראובן ארז**

Y.M

שְׁקֵדְיָהּ יִפֶּת צְמֶרֶת
 שְׁקֵדְיָהּ חֲמוּדָה
 עֲדִינָה וְיַהֲדֶרֶת
 פְּרִיחֶתָּה הַיְרֻדָּה
 מִסְבִּיבָה הַרְיֹק הַדְּשָׂא
 וְכָל גֶּבֶט פֶּה גֶבֶט
 כָּל אֲרָצֶנּוּ מִחֲדָשֶׁת
 ט"ו בְּשֶׁבֶט, ט"ו בְּשֶׁבֶט

לאה גולדברג 🖱️ יונה בלנק

בְּרַחֲבֵי כְרָמֵי מוֹלְדֶת
 הַשְּׁקֵד כָּבֵד פּוֹרֵחַ
 הַיְרֻקִים נוֹתֵן רִיחַ
 מִתְנוּסָס תְּכוּל-רוּם
 גִּצָּא-נָא כָּלֵנוּ
 אֶל גִּיאָ וְאֶל גֶּבֶע
 כִּי חַג הוּא לְטֶבֶע
 כִּי חַג הוּא הַיּוֹם

שמואל בס 🖱️ ליאל אלמוג

שִׁירֹד שִׁיר לְשִׁתּוֹל
 מִיְהוּדָה וְעַד הַגָּלִיל
 טַע וְשִׁתְּלִי, שִׁתְּלִי וְטַע
 גַּם אֲנִי וְגַם אֶתָּה

יצחק שנהר 🖱️ נעמי צור

לֹא שִׁרְתִּי לָךְ אֲרָצִי
 וְלֹא פְּאֲרֵתִי שְׁמֵךְ
 בְּעֲלִילוֹת גְּבוּרָה
 בְּשִׁלְל קִרְבוֹת
 רַק עֵץ יְדִי נָטַעוּ
 חוֹפֵי יְרֵדוּ שׁוֹקֵטִים
 רַק שְׂבִיל כְּבִשׁוֹ רַגְלִי
 עַל פְּנֵי שְׂדוֹת

רחל 🖱️ אברהם פררה

שְׁקֵדְיָהּ שְׁקֵדְיָתִי
 לִי אֶתְּ לִי אֶתְּ יִפֶּתִי
 יִשְׂרָה אֶתְּ לִי צוֹמַחַת
 לְבִנָּה אֶתְּ לִי פּוֹרַחַת
 אֲרָכִים הֵם הָעָלִים
 וְיַעֲצִימִים הֵם הַצְּלִילִים
 עֲנִפֵּיךְ אֲרָכִים
 וְשִׁקְדֵיךְ מִתְקוּיִם

בְּרוּכָה אַתְּ שְׁקֵדְיָהּ
 בְּרוּכָה יִפְהַפִּיָּהּ

יחיאל היילפרין 🖱️ ציונה קיפניס

עֵץ נִטְעַתִּי בְּחַג הָאֵילָן
 עֵץ נִטְעַתִּי בְּגִנֵּי הַקֶּטָן
 וְלֹאֲדַמַּת גִּנִּי אֲמַרְתִּי כֹּה
 אֲנִי וְאַתְּ קִשְׁוֵרִים לְעַד
 בְּנִטְעַע הָרֶה, וְהַנְטַע הָרֶה
 יִגְדֵל וְיִצְמַח

אהרון זאב 🖱️ נגה אשד

נָצַב אֱלוֹן גְּאֵה זָקוּף
כִּי הוּא אֹהֵב וְגַם אֹהֵב
לְמַעַן שָׁנָה שָׁנָה
תִּשְׂוֹב וּתְלַלְלֵב אֵלֶּה קִטְוָה

יעקב שבדוב 🖐️ שולה להב

בְּקֶר שְׁבֵט בְּרֹךְ לוֹטֶף
הַמַּעֲדֵר עַל הַכְּתֵף
נִטַּע רֶךְ בְּיַד
וּחֻדָּה רֶבֶה בְּלֵב

ליון קיפניס 🖐️ אופירה גלוסקא

פְּעַם עַל גְּדוֹת הַוַּאדִּי
שָׁנָי אֱלוֹנִים בְּסַלַּע
שָׁנָי אֱלוֹנִים יְדַעְתִּי
שֵׁם בְּמִרְד הַוַּאדִּי

נתן יונתן 🖐️ סוזי וחברים

שְׁנֵרְחִיב דַּעְתָּנוּ כְּפִתְחוֹ שֶׁל אֹלָם
שְׁנֵלְמַד לְהַנּוֹת מִיְפוֹי שֶׁל הָעוֹלָם
כְּנִשְׂיָא הַחַגִּים בְּרֹאשׁ כָּל הַמַּעֲמָד
נִכְתִּיר אֶת הַחַג, ט"ו בְּשֵׁבֶט הַנְּחֻמָּד
הַעוֹרֵךְ

עַל עֲנָפֵי שֵׁטָה רְדָה עֲלָטָה
עַלְעֲלִיָּה רַחַח עֲלֵעַל
וּבְעֲלָטָה שֵׁם יְשָׁבָה כְּתָה
זְמֶרָה לְךָ נְשִׂיר, יַעַל

נתן יונתן 🖐️ האחים והאחיות

וְאֲחֵי הַעֲבָדִים, הַזֹּרְעִים בְּדַמְעָה
הַקְּצָרוּ בְּרִנָּה הַעֲמֵר
מִי יִתְּנוּ-לִי אֲבֵר וְעֲפֹתֵי אֵל-אֶרֶץ
כֶּה יַגִּץ הַשְּׂקָד, הַתֶּמֶר

ח.נ. ביאליק 🖐️ אבי טולדנו

תְּפִלָּה לְשֵׁלוֹם הָעוֹלָם

אֱלֹהֵי כָּל הָאָרֶץ, אֲדוֹן כָּל הַיְצוּרִים
עֲשֵׂה לְמַעַן גּוֹי הָאָרֶץ בְּכָל קְצוֹת תֵּבֵל
הֲסֹר מֵעַלֵיהֶם אֶת אֵימַת הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת
הַשְּׁקֵט אֶת הַמַּאֲבָק הַמַּחְרִיף שֶׁבִּין הַלְּאֻמִּים
טַע בְּלֶב כָּל בְּנֵי אָנוּשׁ אֶת אֲהַבַת הָאָדָם
הַשְׂרֵשׁ בָּהֶם כְּבוֹד לְבֵן הַדָּת וְהָאָרֶץ הָאַחֶרֶת

אֱלֹהֵי כָּל הָאָרֶץ, אֲדוֹן כָּל הַבְּרִיּוֹת
עֲשֵׂה לְמַעַן כָּל בְּנֵי הָאָדָם הַנִּתְנוּיִם לְנִגְעִים רַבִּים
מִנְע בְּטוֹבָה אֶת כָּל פְּגָעֵי הַטֶּבַע הַמַּתְרַגְּשִׁים עָלֵינוּ
סִלַּק כָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, כָּל חֶסְרוֹן וְשִׁבְרוֹן לֵב
אֲחַד אֶת כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל לְמַלְחָמָה בְּאוֹיְבֵי הָאָדָם
תֵּן בְּנוֹ תְּבוּנָה יִתְרָה לְהִתְמוּדָד עִם מוֹרְאוֹת הַחַיִּים

אֱלֹהֵי כָּל הָאָרֶץ, אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת
עֲשֵׂה לְמַעַן עוֹלְמָה הַשְּׂרֵי בְּסִכְנוֹת רַבּוֹת
הֲרַחֵב אֶת דַּעְתָּנוּ לְהַכִּיר אֶת עוֹלְמֵנוּ הַשִּׁבְרִירִי
קַח מֵעַמָּנוּ מַחְשָׁבוֹת רַעוּת שֶׁל הָרֶס וְכִלְיָה
מִלֵּא אֶת יְדֵינוּ בְּיִכְלֵת לְשִׁמְרוֹ כְּתַקְוֵנוּ
חַבֵּב עָלֵינוּ אֶת הַחַי וְאֶת הַצּוֹמֵחַ וְאֶת הַדּוֹמֵם

אֱלֹהֵי כָּל הָאָרֶץ, אֲדוֹן כָּל הַנְּפֻשׁוֹת
עֲשֵׂה לְמַעַן בְּנוֹי הַשׁוֹחֲרִים אֶת הַנְּפָאָה וְהַטּוֹב
הָאֵר אֶת עֵינֵינוּ לְהַכִּיר בְּיַפִּי הַחַיִּים הַמְּאֻנְיִים
חֲזַק אֶת יְדֵינוּ לְיוֹצֵר וּלְחַדֵּשׁ בְּמִלְאֶכֶת מַחְשַׁבַת
לְמַדְנוּ לְהַעֲרִיף אֶת עֵשֶׂר הַתְּרֻבוֹת הָאָנוּשִׁית
הַבְּיֻנוּ אֶת דְּרָכָיו הַנִּסְתָּרוֹת שֶׁל הָאֵשֶׁר

אֱלֹהֵי כָּל הָאָרֶץ, אֲדוֹן כָּל הַיְצוּרִים
עֲשֵׂה לְמַעַן הַכֵּל, לֵלֵא יוֹצֵא מִן הַכֵּלֵל

אָבו, אַם תֵּאמְרוּ, אָבְדוּ נַחֲמוֹת
הַיִּטּוֹ בְּשֶׁבֶט אֶל יַם הַשָּׂדוֹת
מִן הַקָּר הָאֶפֶר, מִבֵּין צִנּוֹת
שְׂקֵדִיּוֹת מְלִבְיָנוֹת פּוֹרְחוֹת כְּכֹלוֹת,
כִּי שׂוֹקֵד, כָּךְ אוֹמְרִים, רוֹכֵב עַרְבוֹת
לְחַדֵּשׁ יָמֵינוּ, בְּרֵאש־שָׁנַת-הָאֵילָנוֹת

העורך